



مدلی برای کنترل ارزیابی پویا ریسک برای سیستم‌های فوق کلان مقیاس سازمان

بهمن نوریانی^۱، دکتر فریدون شمس علیعی^۲، دکتر محمود صالح اصفهانی^۳

دانشجوی دکتری، گروه آموزشی کامپیوتر، دانشگاه امام حسین (ع)، تهران
Bnouriani@ihu.ac.ir
دکتری، دانشکده مهندسی و علوم کامپیوتر، دانشگاه شهید بهشتی، تهران
f_shams@sbu.ac.ir
دکتری، گروه آموزشی کامپیوتر، دانشگاه امام حسین (ع)
mSaleh@ihu.ac.ir

چکیده

سازمان‌های بزرگ برای کنترل ارزیابی پویا ریسک در سیستم‌های کلان مقیاس خود با چالش‌های زیادی مواجه هستند. کاهش این چالش‌ها نیازمند کنترل ارزیابی پویا مستمر است. مجموعه سرویس‌ها در سیستم‌های کلان مقیاس در سازمان‌های جدید سعی در ارائه قابلیت‌های سازمان مطبوع خود دارند. اینگونه سرویس‌ها قابلیت‌های سازمان را توصیف و ارائه می‌نمایند. ارزیابی ریسک قابلیت‌ها شامل شکاف، هم پوشانی و افزونگی آنها است که می‌بایست کنترل گردند. در غیر این صورت می‌تواند باعث از دست دادن کسب و کار سازمان گردد. ارائه مدلی برای کنترل ارزیابی پویا ریسک قابلیت‌ها به کمک تئوری قابلیت پویا می‌تواند برتری رقابتی پایدار سازمان را تضمین نماید. در مدل پیشنهادی از شاخص‌های ریسک طراحی شده برای اندازه‌گیری ریسک استفاده گردیده است. پیاده‌سازی مدل با استفاده از سرویس‌غنی با ویژگی فراکتالی سازمان است. ضمناً از زبان تابعی Wolfram برای محیط توسعه بکار گرفته شده است. راستی‌آزمایی مدل پیشنهادی با پرسش و پاسخ ارزیابی ریسک در قالب Query های متعدد است.

کلمات کلیدی

مدل، سیستم فوق کلان مقیاس، کنترل ارزیابی پویا ریسک، قابلیت پویا، کسب و کار سازمان، سرویس غنی، ویژگی فراکتال

مؤلفه‌های اصلی و مزایای بخوبی تعریف شده انعطاف پذیری و مقیاس پذیری آن کنترل ارزیابی پویای ریسک قابلیت‌ها و استفاده از قابلیت ذاتی سرویس‌گرایی برای بالا بردن تحمل خطا و تضمین کننده موفقیت سازمان در پشتیبانی از قابلیت‌های ذاتی خود قلمداد شود. قابلیت ذاتی سرویس‌گرایی شامل^۳ انتشار، جستجو و همکاری است. دریافت خودکار پیام خطای احتمالی که از طریق پیام‌های FT-SOAP قابل انجام است، امکان تشخیص نوع، اندازه‌گیری و کنترل ارزیابی پویای ریسک قابلیت‌ها را فراهم می‌سازد. قابلیت‌های سازمان براساس الگوی مکینزی شامل^۴ کارکنان، مهارت‌ها، راهبردها، سامانه‌ها، سبک و ساختار و ارزش‌های مشترک است. براساس

۱- مقدمه

در محیط کسب و کار سازمان‌های امروزی مخاطرات زیادی وجود دارد. سازمان‌ها به دنبال ارائه قابلیت‌های خود در این شرایط هستند. خطرات قابلیت‌های سازمانی عبارت‌اند از: شکاف، افزونگی و هم پوشانی که باعث کاهش کارایی و ریسک در سیستم‌های کلان مقیاس^۱ سازمان می‌گردند. مدل کنترل ریسک در سیستم‌های فوق کلان مقیاس سازمان در تداوم موفقیت دستاوردهای سازمان تاثیر راهبردی دارد^۲. با توجه به قابلیت ذاتی سرویس‌گرایی، بخصوص اتصالات محکم آن در هسته سرویس‌گرایی بین

³ Publish, find, Interaction

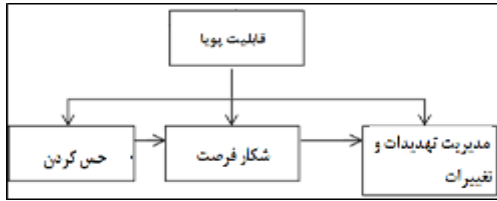
⁴ Stuff, Skill, Strategy, Systems, Style, Structure, Shared Value

¹ Ultra Large Scale System (ULSs)

² DoDAF

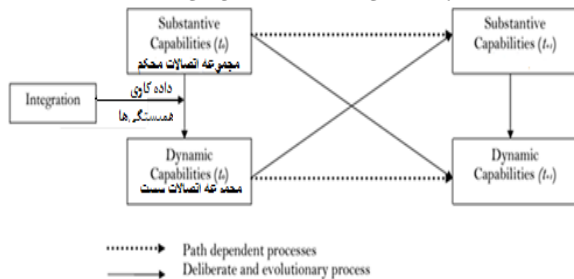
قابلیت پویا و کنترل ریسک قابلیت‌ها

تیس^۲ به عنوان یکی از صاحب نظران پردازان قابلیت پویا، تئوری قابلیت پویا را به فرآیند تشخیص، شکار فرصت و مدیریت تهدید قابلیت‌ها مطابق با شکل ۲-۵ نشان داده شده است.



شکل ۲-۱: الگوی قابلیت پویای تیس [6]

پویایی قابلیت پویا در تعامل با محیط تعریف می‌شود. محرک اولیه پویایی آن تلاش برای یکپارچگی قابلیت‌های سازمانی است. فرآیند قابلیت پویا یک روند تکاملی بی‌انتهای دارد که مناسب سیستم‌های کلان مقیاس است. شکل ۲-۲ روند تکاملی قابلیت‌ها را نشان می‌دهد.



شکل ۲-۲: روند تکاملی قابلیت‌ها [۲۰]

۲-۱- ویژگی سیستم‌های فوق کلان مقیاس

سامانه‌هایی از سامانه‌های بزرگ^۳ و پیچیده به تدریج در سازمان‌ها شکل می‌گیرند که در اصطلاح به آن‌ها سامانه‌های فوق کلان مقیاس اطلاق می‌شود [7, 14, 18]. سامانه‌های کلان مقیاس موروثی هستند و همانند یک اکوسیستم^۴ عمل کرده و مجموعه قابلیت‌های منحصر به فردی^۵ ارائه می‌کنند. چنین سامانه‌ای کارکردهای بیشتر و خصوصیات متفاوتی نسبت به مجموع عملکرد و خصوصیات سامانه‌های سازمانی عضو در آن ارائه می‌کند، توسعه آن تکاملی^۶ است و رفتار^۷ آن در هیچ‌یک از خصوصیات آن به تنهایی متمرکز نیست [14].

مهم‌ترین ویژگی در سامانه‌های کلان مقیاس، اندازه بسیار بزرگ این سامانه‌ها است. که سایر خصوصیات این قابلیت‌ها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. هفت ویژگی سامانه فوق کلان مقیاس [7] عبارتند از:

- عدم تمرکز سامانه‌ها

تحقیقات IBM نیز ریسک قابلیت‌ها شامل شکاف، افزونگی و هم پوشانی است. لذا جدول ۱-۱ شاخص‌های محقق ساز ارزیابی ریسک سیستم فوق کلان مقیاس سازمان قابلیت مینا خواهد بود. اتصالات محکم قابلیت ذاتی سرویس‌گرایی پشتوانه محکمی برای تضمین استمرار قابلیت‌های برشمرده شده سازمان تلقی می‌شود.

شاخص	شکاف	کارکنان	شاخص‌های ریسک سازمان
افزونگی	افزونگی		
هم پوشانی	هم پوشانی		
شکاف	شکاف		
افزونگی	افزونگی	مهارت‌ها	
هم پوشانی	هم پوشانی		
شکاف	شکاف	راهبردها	
افزونگی	افزونگی		
هم پوشانی	هم پوشانی		
شکاف	شکاف	سامانه‌ها	
افزونگی	افزونگی		
هم پوشانی	هم پوشانی		
شکاف	شکاف	سیک	
افزونگی	افزونگی		
هم پوشانی	هم پوشانی		
شکاف	شکاف	ساختار	
افزونگی	افزونگی		
هم پوشانی	هم پوشانی		
شکاف	شکاف	ارزشی‌های مشترک	
افزونگی	افزونگی		
هم پوشانی	هم پوشانی		

جدول ۱-۱: شاخص‌های ارزیابی ریسک قابلیت‌های سازمان

کنترل ارزیابی پویا ریسک علاوه بر شاخص‌های اندازه‌گیری نیازمند روش پویا و مقیاس پذیر برای نگاشت خرابی‌ها به قابلیت‌های ذاتی سرویس‌گرایی است که در مدل پیشنهادی به آن اشاره می‌گردد.

۲- تعاریف و مفاهیم اولیه

ارزیابی پویای ریسک، ارزیابی ریسک یا خطر رخدادهایی هستند که در صورت بروز دستیابی به اهداف سیستم را دچار مخاطره می‌سازند. ارزیابی ریسک به معنای احتمال وقوع ریسک است که دارای شاخص‌های مختص به خود است.

قابلیت، بنا بر تعریف گروه باز استاندارد [15]OG "توانایی‌هایی که سازمان، شخص یا سرویس از خود نشان می‌دهند را قابلیت گویند."

فراکتال، فراکتال^۱ موجودیتی نسبتاً مستقل از جنبه فیزیکی یا انتزاعی یک سرویس در زمان اجرا است [14].

مدل نرم افزاری، یک راه حل عمومی، قابل استفاده مجدد برای طراحی نرم افزار در یک زمینه داده شده است [26].

² Teece Theory

³ Systems of systems (SoS)

⁴ Ecosystem

⁵ Unique Capability

⁶ evolution

⁷ Behavior

¹ Fractals

که می‌توانند در پاسخ به نیازمندی‌های یکپارچه‌سازی و یکپارچه‌سازی مجدد مورد استفاده قرار گیرند.

۴-۲- معماری قابلیت مینا سازمان

محققین در شرکت IBM [8] در ده‌ساله اخیر بر روی قابلیت‌ها تمرکز کرده‌اند. تفاوت اساسی رویکرد قابلیت مینا در معماری و دیدگاه تهدید محور، تکیه بر قابلیت‌های ذاتی سازمان برای مقابله با هرگونه تهدید بجای برنامه‌ریزی برای مقابله با تهدیدات غیر قابل پیش بینی در محیط کسب‌وکار سازمان است. قابلیت‌ها نسبت به سرویس‌ها درشت دانه تر هستند و به اهداف کسب و کار سازمان نزدیک تر هستند.

۵-۲- خط مشی کنترل ارزیابی پویا ریسک

ارزیابی ریسک به‌عنوان بخشی از عملیات عادی سیستم محسوب می‌شوند. ارزیابی‌ها دارای چهار خط مشی کلی است. این خط مشی‌ها که به عنوان بالاترین سیاست کاری ارزیاب محسوب می‌شوند شامل خط مشی‌های ایستا، پویا، واکنشی و پیش‌کنشی است که به توضیح مختصر هر یک می‌پردازیم [17]:

ارزیابی ایستا، ارزیابی ایستا مرسوم‌ترین نوع ارزیابی است و به ایجاد و انتقال رویدادها به یک "سامانه ارزیابی ریسک" اشاره دارد. ارزیابی ایستا به تعریف شاخص‌های بدون وابستگی به زمان خرابی و بازسازی قابلیت ارزیابی شونده، اشاره دارد.

ارزیابی پویا، ارزیابی پویا در مقابل ایستا است و به "بازبینی مداوم یک فرد، سامانه یا خدمت برای تعیین وضعیت آن در زمان اجرا اشاره دارد. این نوع ارزیابی دارای شاخص‌های زماندار است و برای تشخیص خرابی در زمان اجرا اشاره دارد.

ارزیابی واکنشی، ارزیابی واکنشی در مقابل پیشگیرانه قرار دارد و به‌منظور محرکی برای اقدام در پی رویداد مشخصی از خرابی و بازسازی ارزیابی می‌شود. سازمان‌های تهدید محور از این روش برای ارزیابی استفاده می‌کنند.

ارزیابی پیش‌کنشی، ارزیابی پیش‌کنشی به‌منظور شناسایی الگوهای رویدادهایی به کار می‌رود که روند خرابی^۴ را نشان دهد و می‌تواند سیستم را در آینده از حالت دسترسی پایدار خارج کند. این نوع ارزیابی معمولاً در سازمان‌های بالغ‌تری مورد استفاده قرار می‌گیرند که این الگوها قبلاً در آنجا شناسایی شده‌اند و بیشتر این الگوها چندین بار مورد شناسایی و بروز رسانی قرار می‌گیرند. [17]. تمرکز تحقیق حاضر بر روی ارزیابی پیش‌کنشی است. جدول ۱-۲ جمع بندی سیاست‌های ارزیابی ریسک را نشان می‌دهد.

جدول ۱-۲- انواع خط‌مشی‌های ارزیابی ریسک [17]

- نیازمندی‌های گوناگون، متناقض و ناشناخته
- توسعه و تکامل دائمی
- مؤلفه‌های گوناگون، متغیر و ناپایدار
- مشخص نبودن مرز میان افراد و سیستم
- طبیعی بودن خطاها
- پارادایم جدید برای اکتساب و توصیف خطامشی

۲-۲- چالش‌های سیستم کلان مقیاس

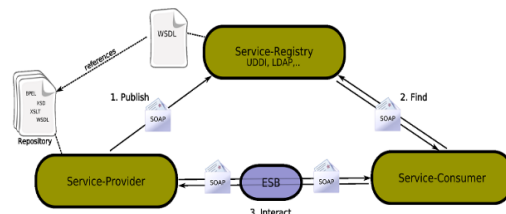
سامانه‌های کلان‌مقیاس با سه چالش اساسی روبرو هستند [3].
طراحی و تکامل، تغییرات خصوصیات در این سیستم‌ها بسیار گسترده بوده و همزمان با عملیات رخ می‌دهند.

همنوایی و کنترل، منظور از همنوایی، مجموعه‌ای از فعالیت‌ها است که باعث می‌شود سیستم‌های یک سیستم کلان‌مقیاس با یک هماهنگی معقول کار کنند تا اهداف سیستم محقق شود.

نظارت و ارزیابی، در سیستم کلان‌مقیاس باید امکان نظارت و خودارزیابی ساختاری و رفتاری سیستم به‌صورت کلان و پویا فراهم باشد.

۳-۲- قابلیت ذاتی سرویس‌گرایی

سرویس‌گرایی دارای مزایای خوبی تعریف شده است. سرویس‌گرایی دارای سه مؤلفه در هسته اصلی خود است. شکل ۳-۲ قابلیت‌های ذاتی سرویس‌گرایی و مؤلفه‌های آن را نشان می‌دهد.



شکل ۳-۲- قابلیت‌های ذاتی سرویس‌گرایی [6]

در کسب‌وکارهای امروزی، جریان کاری سرویس‌گرا^۱ به‌عنوان راه‌حلی مناسب برای حل مسائل توزیع‌شدگی، انعطاف‌پذیری و یکپارچه‌سازی سامانه‌های چابک سرویس‌غنی-مینا معرفی شده است.

گذرگاه سرویس سازمانی، گذرگاه سرویس سازمانی^۲ [7] یک میان‌افزار جهت تعامل و یکپارچه‌سازی سرویس‌ها است. هدف اصلی گذرگاه سرویس سازمانی کاهش اتصال بین سرویس‌ها است. این هدف با سه اصل حاصل می‌شود. اول اینکه گذرگاه سرویس سازمانی از ارتباطات مبتنی^۳ بر پیام یا مبتنی بر رویداد بجای ارتباطات مبتنی بر فراخوانی سرویس استفاده می‌کنند. دوم اینکه در گذرگاه سرویس سازمانی، سازوکاری برای پشتیبانی از یافتن با تأخیر، پیوند زدن با تأخیر و درخواست با تأخیر سرویس‌ها فراهم شده است. سوم اینکه گذرگاه سرویس سازمانی تعدادی سرویس مانند سرویس تطبیق‌دهنده و سرویس تبدیل‌کننده داده را به اشتراک می‌گذارد

1 Service-Oriented Architecture (SOA)

2 Enterprise Service Bus (ESB)

3 Message-based communication

⁴ Fail

می‌شود. این نوع دارای مدیریت متمرکز در مدت زمان طولانی عملیاتی برای اهدافی همانند ذینفعان هر یک از سامانه‌ها است. نگهداری مؤلفه‌های سیستم به صورت مستقل انجام می‌شود، ولی روال معمول عملیاتی آن‌ها تحت امر هدف مدیریت‌شده مرکزی است.

۸-۲- کارهای مرتبط مدل‌های ارزیابی ریسک

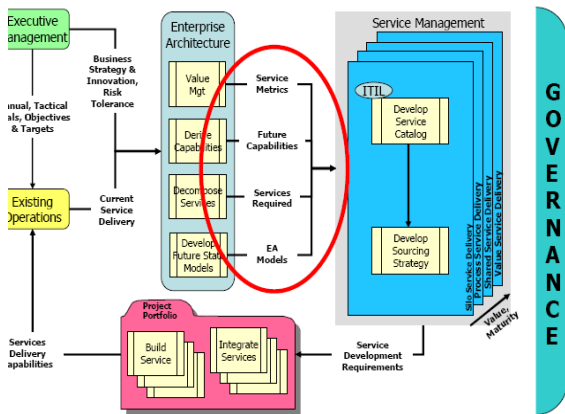
در این قسمت به کارهای مرتبط برای ارزیابی سیستم‌های فوق کلان مقیاس به اختصار می‌پردازیم.

۹-۲- مدل ارزیابی ریسک در ToGAF

در دیدگاه TOGAF ارزیابی ریسک مدل‌های حوزه کسب و کار و فناوری به معماری کسب و کار به صورت کلی بیان می‌شود و راهکار اجرایی برای آن پیشنهاد نمی‌گردد. در این دیدگاه علاوه بر ارزیابی‌های افقی در هر یک از روش‌ها، نیازمند ارزیابی سلسله مراتبی مطرح است. لذا در ارزیابی یکپارچه کسب و کار و معماری فناوری طرح جزئیات نیاز دارد.

۱۰-۲- مدل ارزیابی ریسک در ITIL

در ITIL چالش اندازه‌گیری ریسک سرویس‌ها، به صورت پویا وجود ندارد. شکل ۲-۴ این مشکل شاخص‌ها و نحوه اندازه‌گیری آن‌ها را نشان می‌دهد.



شکل ۲-۴: مدل ارزیابی ریسک در ITIL

۱۱-۲- جمع بندی

در یک جمع بندی کلی بر مرور کارهای انجام شده ارزیابی ریسک در چارچوب‌های مختلف شکل ایستا دارند و نیازمند پویایی هستند. علاوه بر آن ارزیابی ریسک در چارچوب ITIL به حوزه مدیریت فناوری محدود است. در مدل TOGAF به هر دو حوزه کسب و کار و فناوری اطلاعات اشاره شده است. لکن به نحوه ارزیابی ریسک به صورت سلسله مراتبی بین قابلیت‌های ذاتی سازمان و سرویس‌های اتومیک اشاره نشده. جدول شماره ۲ مقایسه مدل‌های ارزیابی کسب و کار و فناوری را با TOGAF نشان می‌دهد.

انواع بایس واکتسی	فعال	ایستا
• برای تشخیص اینکه کدام دستگاه و تحت چه شرایطی خراب می‌شود؛ مورد استفاده قرار می‌گیرد (به طور مثال: بینگ دستگاه یا امرا یا ردیابی یک تراکتی نمونه از طریق یک سری از دستگاهها)؛ • به دانش جغرافیایی زیرساخت و منطبق کردن خدمات به اقدام پیکربندی نیاز دارد.	• تعیین همبستگی در ثبت رخداد به منظور کشف معنای رخدادها و مشخص کردن اقدامات مناسب به طور مثال: یک کاربر سه مرتبه یا رمز عبور اشتباه، قصد ورود به سیستم را دارد که این امر یک استثنای امنیتی ایجاد می‌کند و از طریق مدیریت امنیت اطلاعات بررسی می‌گردد. • به دانش تفصیلی در زمینه عملیات عادی زیرساخت و خدمات نیاز دارد.	• ثبت رخداد در طول زمان و به منظور ایجاد رویه‌هایی برای مدیریت مشکلات پیشگیرانه دارای همبستگی خواهد شد. • الگوهای رخدادها به منظور شناسایی بیشتر، در ابزار همبستگی، تعریف و برنامه‌ریزی می‌شوند.
• برای تعیین زمان واقعی یک دستگاه، سیستم یا خدمات به کار می‌رود. مثلاً برای مؤلفه‌های حیاتی یا به دنبال بهبود دستگاه‌های خراب‌شده مورد استفاده قرار می‌گیرد تا اطمینان دهد که این دستگاه به طور کامل بهبود یافته است (یعنی باعث به وجود آمدن حوادث بیشتر نخواهد شد).	• تعیین زمان واقعی یک دستگاه، سیستم یا خدمات به کار می‌رود. مثلاً برای مؤلفه‌های حیاتی یا به دنبال بهبود دستگاه‌های خراب‌شده مورد استفاده قرار می‌گیرد تا اطمینان دهد که این دستگاه به طور کامل بهبود یافته است (یعنی باعث به وجود آمدن حوادث بیشتر نخواهد شد).	• ثبت رخداد در طول زمان و به منظور ایجاد رویه‌هایی برای مدیریت مشکلات پیشگیرانه دارای همبستگی خواهد شد. • الگوهای رخدادها به منظور شناسایی بیشتر، در ابزار همبستگی، تعریف و برنامه‌ریزی می‌شوند.

۶-۲- محاسبه شاخص‌های ارزیابی

فرمول ۱ نحوه محاسبه ارزیابی ریسک سیستم فوق کلان مقیاس سازمان را نشان می‌دهد.

$$\sum_{j=1}^n \left(\frac{\sum_{i=1}^k q_i * w'_j}{\sum_{i=1}^k w'_i} \right) * w_j$$

فرمول ۱- محاسبه ارزیابی ریسک سیستم فوق کلان مقیاس سازمان در این فرمول شاخص‌های ارزیابی ریسک مجموعه سرویس‌های اتومیک فراخوانی شده توسط هر قابلیت در هر سطح با مقدار (qi) و ضریب وزنی (wi) مشخص شده است. شاخص‌های پیشنهادی توسط خبرگان سازمان وزن دهی می‌شوند. وزن شاخص‌های هر قابلیت از میانگین وزن دار سرویس‌های اتومیک قابل محاسبه است (wj) باشند. جزئیات بیشتر در [1] آمده است.

۷-۲- انواع سیستم‌های کلان مقیاس

سیستم‌های فوق کلان مقیاس در چهار دسته خلاصه می‌شوند [6]:

سیستم مجازی، فاقد یک احراز هویت مرکزی است که باهدف مدیریت نامتمرکز نگاهت سازگاری دارد. این نوع از نگاهت‌ها مکانیزمی برای نگهداشت آن‌ها وجود ندارد.

سیستم ائتلافی، مؤلفه‌های سیستم برای اهداف مشترک با سایر سامانه‌ها در تعامل معنایی هستند. اینترنت یک سیستم ائتلافی است. کار مهندسی اینترنت خارج از استاندارد است ولی قدرتی برای اعمال بر آن وجود ندارد. بازیگران مرکزی تصمیم می‌گیرند چه موقع سرویس‌ها را اجرا یا از کار بیاورند. آن‌ها خودشان ابزارهایی برای اعمال و نگهداری دارند.

سیستم تصدیقی، دارای اهداف شناخته‌شده، یک مدیر طراحی و منابع مشخص برای SoS است؛ هرچند، جز اصلی سیستم دارای مالکان، اهداف، سرمایه‌گذاری و توسعه و رویکردهای نگهداری مستقل هستند. تغییرات در این سامانه‌ها مبتنی بر ائتلاف بین سامانه‌های SoS است.

سیستم هدایت‌کننده، هدایت‌کننده آن‌هایی هستند که سامانه‌ای از سامانه‌های یکپارچه برای تحقق اهداف مشخص و مدیریت آن ساخته

- 1 Virtual mapping
- 2 Collaboration mapping
- 3 Acknowledged mapping
- 4 Directed Mapping

[13] مدل احتمالی را برای آشکارسازی خطای مولفه‌ها و تلاش برای کاهش آن با اجرای مجدد مولفه، یا بارگذاری میزبانی آن بکار می‌برد.

دستیابی‌های دیگر سرویس‌های با تحمل خطا، بر روی یکپارچگی یا هماهنگی متمرکز است. هدف ما در اینجا کنترل ارزیابی پویا ریسک یکپارچه و پویا بین حوزه‌های مختلف کسب و کار و فناوری اطلاعات است.

دستیابی‌های مانند فناوری‌های پیشنهادی [14] و [15] با استفاده از BPEL4WS [16] جبران و اداره خطا برای تحمل پذیری ترکیبی خطا. بنابراین بویست BPEL4WS اداره خطا، به جای سرویس‌های پیچیده تنها آشکارسازی درخواست‌های سرویس پایه امکان‌پذیر است. سیاست کاهش ریسک پیش‌کنشی مانند صرف نظر کردن، تلاش مجدد، تعویض، و اجرای موازی جایگزین در این روش پشتیبانی می‌شود.

[17] هدف یک اتصال دهنده که برای سرویس ترکیبی بکار می‌رود، بنابراین به عنوان یک ممانعت‌کننده از خطا عمل می‌کند. خطاهای مبتنی بر روش SOAP در اتصال دهنده توصیف می‌شود، و اگر شرایط تامین نشود، سیاست بازیافتی می‌تواند فعال شود.

یک تعداد از دستیابی تراکنش - مینا نیز وجود دارد:

در [18]، هم سرویس دهنده و هماهنگ‌کننده به صورت صریح می‌بایست مفاهیم همکاری و نیازمندی‌های خود را در یک فایل XML مینا اعلام کنند. [19] داده کاوی بر روی فایل ثبت رخدادهای سرویس‌های جریان کاری به ترتیب انجام کار سرویس‌های واقعی پیشنهاد می‌دهد و بازیابی تراکنش‌ها را تا جاییکه ممکن است پیشرفت می‌دهد.

یک تعداد تحمل پذیری نیز در دامنه‌گرد سرویس‌ها است. [20] این روش‌ها مکانیزم تهیه نسخه پشتیبان اولیه مبتنی بر هشداردهی برای گرد سرویس است. جریان کاری گرد [21] یک زبان توصیف جریان کاری که به کاربران اجازه تعریف راهبردهای بازیابی برای حالتیکه یک کار شکست می‌خورد تا کامل شود.

دستیابی به سرویس غنی ما مبتنی بر رهگیرها است که پیام‌های ارزیابی شده را ارزیابی می‌کند. در واقع برای اغلب سرویس‌های ترکیبی بالا، ما می‌توانیم خرابی‌ها را آشکار و کاهش دهیم. ما همه راهبردهای کاهش خطای توصیف شده در بالا را توصیف می‌کنیم.

۳- مدل سرویس غنی و سرویس‌گرایی

در این بخش به مدل‌های کنترل ارزیابی پویا ریسک یکپارچه حوزه کسب و کار و فناوری اطلاعات اشاره می‌کنیم. و آن را با مدل سرویس غنی سازمان پیاده‌سازی می‌کنیم.

۳-۱- استفاده از مدل سرویس غنی

مدل سرویس غنی فناوری از یک طرف یک نمونه کامل سرویس‌گرایی محسوب می‌شود و از طرف دیگر سیستم پویای کسب و کار محور^۲ است [1]. استفاده از امکان ترکیب پویای سرویس غنی انتخاب مناسبی برای کنترل ارزیابی پویا پویای سیستم فوق کلان مقیاس سازمان است. در مدل

جدول شماره ۲-۲ مقایسه ارزیابی در چارچوب‌های مختلف

	MSP	TOGAF	Model
F	Processes, business models of operations and functions, including changes to operational costs and performance levels.	Business Architecture	Business Model
G	Organisational structure, staffing, roles, skills requirements and changes to organisational culture, style and personnel.		
T	Technology, ICT systems, standards and tools, equipment, buildings, machinery and accommodation requirements.	Technology Architecture	Technology Model
I	Information and data requirements, including details of any new developments or re-developments.	Information Systems Architecture	

جدول مقایسه چارچوب‌ها که توسط بنگاه بزرگراه‌ها^۱ انجام شده است. نشان دهنده حوزه‌های مختلف چارچوب است و ارزیابی پویا و کلان سازمان دیده نشده است. ارزیابی پویای ریسک نیازمند به نوآوری جدید در سیستم‌های فوق کلان مقیاس است.

۱۱-۲- سایر کارهای مرتبط

یک جهت از کارهای موجود بر تحمل پذیری خطا برای کاهش ریسک سرویس‌های کسب و کار است که بر سرویس دهنده‌ها متمرکز است. این ارزیابی پویا برای افزایش قابلیت اطمینان و دسترسی یک سرویس به مشتریان خود است. برای مثال:

تعداد تلاش‌های زیادی روی فناوری FT-CORBA [9] در دامنه سرویس وب ساخته شده است.

FT-SOAP [10] دستیابی به سرویس را در تحمل پذیری CORBA با مولفه‌های جدید برای پشتیبانی آشکارسازی خطا و مدیریت تکرار پذیری دنبال می‌کند. FT-SOAP بوسیله WSDL برای توجه مشتریان برای تکرار اطلاعات استفاده می‌شود.

از طرف دیگر [11] FT-Web، دستیابی رهگیری را از FT-CORBA و پیشنهاد یک زبرساخت که یک ارزیاب به عنوان یک نماینده درخواست‌ها است، و به سرویس‌های تکراری به صورت موازی ارسال می‌کند.

[12] روش ارزیابی مسیر را بوسیله اضافه کردن شماره اختصاصی به درخواست و اجرای رخداد نگار توزیع شده را بکار می‌برد. آشکارسازی خرابی‌ها مبتنی بر آمار متمرکز مسیرهای ثبت رخداد شده اند.

² Business Centeric IT

¹ Highway Agency

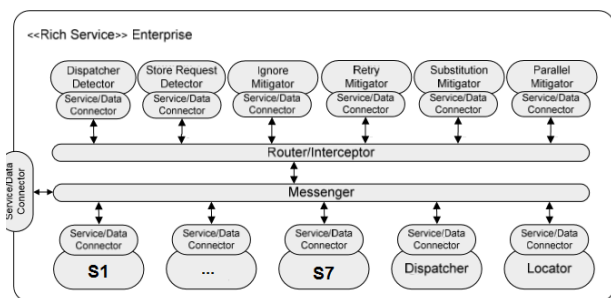
زیرساخت‌های ارتباطی دارای دو لایه اصلی است: لایه پیام رسانی، مسئول انتقال پیام‌ها بین سرویس‌ها و لایه روتر - رهگیر، ارائه مسیریابی و رهگیری پیام سرویس‌های پیشرفته است. این قابلیت زیرساخت‌های ارتباطی را قادر می‌سازد تا اتصال سست و ارتباط محکم بین سرویس‌ها را برقرار و رهگیری نمایند.

هر سرویس غنی به زیرساخت‌های ارتباطی از طریق یک خدمات-اتصال داده^۲ متصل می‌شود. خدمات-اتصال داده محفظه ساختار داخلی و رفتار یک سرویس غنی و انتشار^۳ یک واسطه^۴ است که الگوهای ارتباطی که سرویس غنی را قادر به اتصال با جهان خارج از سازمان می‌نماید را تعریف می‌کند.

ساختار و رفتار چنین واسطی با استفاده از مشخصات تعامل بیان شده به عنوان نمودارهای توالی پیام و با استفاده از زبان نشانی MSC ارائه شده در [6] را تعریف می‌کنیم. هر ستون عمودی در این زبان نشانی یک نقش از یک جنبه ارزیابی است. که با سایر نقش‌های ارزیابی قابلیت‌های سازمان در ارتباط است. بردار جهت دار افقی بین نقش‌ها نشان دهنده پیام‌های تبدیلی بین آن‌ها است. جعبه مستطیل که خطوط متعدد را پوشش دهنده می‌دهد به معنی ترکیب آن‌ها استفاده می‌شود. که ما از آن برای پشتیبانی از Σ در حلقه، جایگزین، موازی و پیوستن استفاده می‌کنیم. این جعبه‌ها هر کدام یک اپراتور ترکیبی موازی است که همزمان بر روی پیام‌های مشترک کار می‌کنند. یک جعبه مستطیل شکل کوچک در یک مسیر جریان کاری واحد نشان دهنده اقدامات محلی یعنی عملیات به صورت محلی و توسط یک نقش اجرا می‌شوند است.

۳-۳- کنترل ارزیابی پویا ریسک و سرویس غنی

شکل ۳ بخشی از مدل منطقی برای ارزیابی پویای ریسک قابلیت‌های سازمان را به تصویر می‌کشد. این مدل تودرتو تمامی قابلیت‌های سازمان به عنوان سرویس غنی در نظر می‌گیرد. برای هدف کنترل ارزیابی پویای ریسک قابلیت‌ها در این مقاله از مدل مکینزی (ابعاد هفتگانه) سازمان استفاده شده است. شکل ۳-۲ طرح کلی سیستم کنترل ارزیابی پویای را براساس مدل مکینزی در سرویس غنی را نشان می‌دهد.



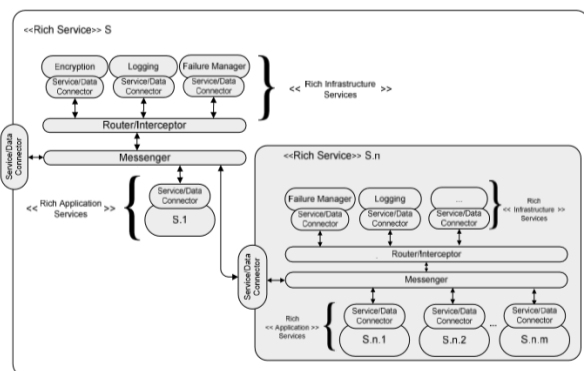
شکل ۳-۲: سرویس غنی کنترل ارزیابی پویای ریسک قابلیت‌ها

سرویس غنی تشخیص خرابی خودکار خرابی بوسیله سرویس‌های مدیریتی RMSs از طریق پیام‌های SOAP و همچنین کنترل ارزیابی پویا آن‌ها بوسیله RASS و کنترل ارزیابی پویا میانگین زمان تا خرابی (MTTF) سرویس‌های اتومیک وجود دارد. و تعمیر آن‌ها (MTTR) به کمک سرویس‌های زیرساختی RISS وجود دارد. لذا مدل یکپارچه ارزیابی پویای ریسک به تشخیص-اندازه‌گیری-کاهش مستمر ریسک می‌پردازد. در این مجموعه RASS ریسک‌های تشخیص داده شده خود را به RISS متناظر برای تعمیر مسیر یابی می‌کند. RISS‌ها در یک فرآیند کاهش ریسک مقدار ریسک در هر مرحله را محاسبه و براساس قانون هزینه/فایده (۲۰ / ۸۰) آن را با روش‌های مناسب صرف نظر کردن، تلاش مجدد، تعویض، و اجرای موازی جایگزین هشدار می‌دهد. هر RIS به عنوان یک سیستم هشدار دهنده بهترین برخورد را به صورت پیام هشدار اعلام می‌نماید. هر WEBAPI پس از دریافت این پیام بازخودی از سرویس غنی موظف به اصلاح رفتار خود در سرویس‌های اتومیک خود است.

۲-۳- نقشه سرویس غنی

سرویس غنی تقاضا برای نگرانی ادغام برش متقاطع سازمان (مانند لایه کسب و کار و فناوری) را پشتیبانی می‌کند. بهره‌گیری از آن نه تنها، خدمات وب را با چارچوب معماری مقیاس پذیر^۱ و قابل نگهداشت در اختیار می‌گذارد، بلکه به صورت شفاف نگرانی برش متقاطع سازمانی را که قبلاً در [2] [3] معرفی شده است را برطرف می‌سازد.

شکل ۱ نقشه داخلی یک سرویس غنی را به تصویر می‌کشد. این مدل از کانال شبکه‌های اجتماعی و گذرگاه خدمات (ESB) سازمانی بهره‌گرفته است. این قابلیت‌ها توسط سکوهایی، مانند Mule [4] و Service Mx قابل پیاده‌سازی است [5]. سرویس غنی را می‌توان یک خدمت ساده، یا یک سلسله مراتب متشکل از چندین سرویس غنی، با الگوی مشابه دانست. شکل ۳-۱ الگوی سرویس غنی را نشان می‌دهد.



شکل ۳-۱- الگوی سرویس غنی

هر سرویس غنی خدمت به زیرساخت‌های ارتباطی اجازه می‌دهد تا با خدمات داخلی آن ارتباط را برقرار کند. ما از دو نوع خدمات: سرویس‌های غنی کاربرد (RAS) و سرویس‌های زیرساخت‌های غنی (RIS) را استفاده می‌کنیم. سرویس‌های RASS و منطق کسب و کار نگرانی برش متقاطع سرویس‌ها را با پیشرانی زیرساخت ارتباطی برطرف می‌سازد.

² Service- Data

³ Publish

⁴ Innterface

¹ Scalable Architectural Framework (SAFE)

۳-۴- کنترل ارزیابی پویای ریسک و سرویس غنی

طراحی کنترل ارزیابی پویای ریسک قابلیت‌های سازمان به عنوان یک سیستم انطباق پذیر پویا در نظر گرفته می‌شود. همانطور که مطرح گردید قابلیت ذاتی سرویس‌گرایی دارای سه مولفه فراهم کننده و استفاده کننده و هماهنگ کننده آن‌ها است.

در تحقیق حاضر از سرویس غنی مدیریتی برای کنترل ارزیابی و از سرویس غنی کاربردی (RASs) برای ارزیابی ریسک‌ها و RISsها برای کاهش ریسک استفاده می‌گردد. در هر بار ارزیابی جهت تضمین کاهش نسبی از قانون ۲۰/۸۰ استفاده می‌گردد.

محاسبات ارزیابی پویای ریسک نیز براساس فرمول مقیاس پذیر میانگین زمان تا خرابی (MTTF) و میانگین زمان تا تعمیر (MTTR) استفاده می‌گردد [7].

در یک سازمان دارای سیستم کنترل ارزیابی پویای ریسک قابلیت‌ها نیاز به شاخص‌های مبتنی بر قابلیت دارد که توسط محقق پیشنهاد گردیده است. تطبیق پذیری شاخص‌ها، فراتر از فشار بازار و نیازهای مشتریان^۱ است و بر شناسایی فرصت‌ها و واکنش به آن‌ها^۲ متمرکز است.

یک سازمان دارای قابلیت‌ها دارا تطبیق پذیری با تضمین قانون پارتو در چهار مرحله کلی، طراحی می‌نگاشت سرویس‌ها و قابلیت پویا می‌شود:

(۱) ثبت تغییرات شاخص‌های ارزیابی قابلیت‌ها؛

(۲) ارزیابی سرویس دهنده‌های اصلی قابلیت‌های ذاتی آن؛

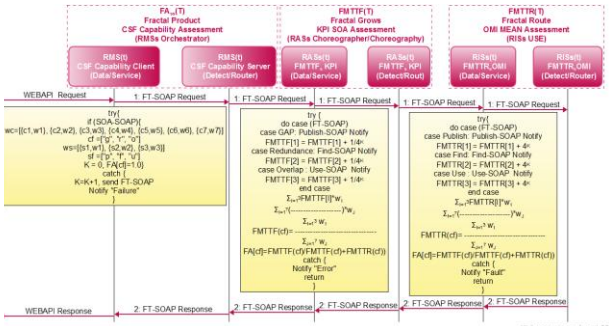
(۳) تصمیم‌گیری برای نحوه پشتیبانی با توجه به نسبت پارتو؛

و (۴) اقدام یا باز تطبیقی قابلیت‌های ذاتی به کمک سرویس‌های پشتیبانی کننده.

پس از ارزیابی شاخص‌ها متناسب با سازمان و نظر خبرگان به شاخص‌ها وزن داده می‌شود. بنابراین با تعریف و اندازه‌گیری پویای شاخص‌های اندازه‌گیری ریسک قابلیت‌ها و سرویس‌های پشتیبانی کننده آن مراحل شناسایی، کنترل ارزیابی و اصلاح آن بر جریان رخدادهای ورودی پیام مبنا دریافت و هشدار مناسب داده می‌شود. لذا طراحی مدل پیشنهادی به شرح زیر است.

۳-۴-۱ مرحله تشخیص ریسک

در مقاله حاضر شاخص‌های میانگین زمان تا خرابی (MTTF) و میانگین زمان تعمیر برای ارزیابی قابلیت‌های ذاتی و خطاهای انتشار، جستجو و استفاده برای سرویس‌های اصلی در نظر گرفته شده است. پیامد این کنترل ارزیابی پویای ریسک می‌تواند در تضمین برتری رقابتی سازمان در شرایط غیر قابل پیش بینی تهدیدات نقش موثر داشته باشد. شاخص‌های عدم موفقیت قابلیت‌های کسب و کار عبارتند از شکست، افزونگی و هم پوشانی است. در معماری پیشنهادی الگوریتم کنترل ریسک سازمان مطابق با شکل ۴-۱ به زبان چارت سرویس پیام (MSC) ارائه شده است.



شکل ۴-۱ - مدل کنترل ارزیابی پویای ریسک قابلیت‌ها

کنترل ارزیابی پویای ریسک براساس حس/پاسخ زنجیره رخدادهای یکپارچگی و ارزیابی چند مرحله‌ای عملیاتی قابلیت‌ها و سرویس‌های پشتیبانی کننده و تصمیم‌گیری در اقدام مناسب کاهش ریسک انجام می‌گردد. از زیرساخت گذرگاه سرویس‌های مشترک سازمان (ESB) به عنوان زیرساخت مدل استفاده می‌گردد؛ در لایه اول مدل ارائه شده سرویس غنی از شاخص‌های ریسک قابلیت استفاده شده است. این ارزیابی با اندازه‌گیری شاخص‌های MTTF و MTTR و میزان آماده بکار بودن آن‌ها در عین بروز خرابی انجام و نتایج به سرویس‌گر پشتیبانی کننده WEBAPI سازمان پاسخ داده می‌شود. در لایه دوم؛ ارزیابی میزان تعمیر خرابی‌ها انجام می‌گردد. در لایه سوم؛ تضمین موفقیت قابلیت براساس نتایج ارزیابی مراحل قبل براساس قانون نسبی پارتو سطح ریسک بالا، میانی و پایین ریسک مشخص و اعلام می‌گردد.

یک واسط کاربری ابزار تعاملی قابلیت‌ها و ابی ریسک قابلیت‌های سازمان را از طریق داشبورد مدیریتی فراهم می‌آورد. نسبت قانونی ۲۰/۸۰ پارتو برای سطح بندی ریسک در هر مرحله ارزیابی استفاده می‌گردد.

۳-۴-۲ مرحله اندازه‌گیری ریسک

جداسازی لایه‌ها در مدل پیشنهادی عدم وابستگی لایه‌های مدل به یکدیگر و مدل ارزیابی ریسک را نشان می‌دهد. به عنوان مثال، می‌توان شاخص‌های کارایی را بدون تغییر شاخص‌های ریسک عملیاتی و راهبردی را به صورت مستقل اندازه‌گیری کرد. در این مرحله براساس شاخص‌های مقیاس پذیر میانگین زمان خرابی (MTTF) و تعمیر (MTTR) اندازه‌گیری شاخص‌ها انجام و از طریق وزن‌های داده شده ارزیابی می‌شوند. با استفاده از قانون نسبیت پارتو و حذف تعداد مولفه‌های خراب شده در این نسبت مدل ارائه شده مقیاس پذیر خواهد بود.

۳-۴-۳ مدیریت تهدیدات ریسک قابلیت‌ها

نتایج ارزیابی لایه سوم جهت ارزیابی موفقیت است. در این لایه براساس قانون ۲۰/۸۰ بر روی شاخص‌های ارزیابی قابلیت‌ها، ارزش گذاری می‌شود و پیام مناسب داده می‌شود. در طرح پیشنهادی امکان کاهش ریسک با استفاده از قانون پارتو برای صرف نظر کردن، تلاش مجدد، تعویض، و اجرای موازی جایگزین توصیه می‌گردد.

¹ make-and-sell

² sense-and-response

³ scalable



جهت رد و بدل شدن پیام‌ها نیست. به دلایل اختصار، در بقیه این مقاله ما بر مورد پیاده‌سازی Mule تمرکز می‌کنیم.

استفاده از ماشین حالت Mule در تشخیص ریسک، ارزیابی ریسک هر برنامه سرویس غنی، شامل استفاده از ماشین حالت ریسک پیام‌های (FT-SOAP) می‌باشد. پیام SOAP پروتکلی است که توسط Mule ESB نمونه برداری و ارسال و دریافت می‌نماید که شامل حالت‌های ریسک "find", "Publish", "Interact", "UnInteract" است که از طریق گذرگاه مشترک قابل ارسال یا دریافت هستند. Mule امکاناتی را برای اتصال به چنین پیام‌رسانی را برای انواع پیام‌های ریسک فراهم می‌آورد. به طور خاص، خدمات وب استاندارد پیام‌ها را با استفاده از SOAP و HTTP صادر می‌کند. Mule به برنامه‌نویس‌ها امکان نوشتن WEBAPI به طور منظم و یک فایل پیکربندی XML را برای تعیین و ثبت تغییرات وضعیت پیام SOAP را تسهیل می‌نماید. ESB با استفاده از کلاس انعکاس دهنده جاوا^۱ به معرفی روشی مناسب برای پاسخ به بسته‌های دریافتی پیام SOAP را تعریف می‌کند. ما از Mule برای پیاده‌سازی تعریف ماشین حالت پیام SOAP را پیشنهاد می‌کنیم.

استفاده از رهگیر Mule برای دنبال کردن شاخص‌های ریسک، ما دنبال کردن شاخص ریسک سرویس را با استفاده از یک رهگیر SOAP Mule پیاده‌سازی کرده‌ایم. رهگیر SOAP در سری نگارش Mule x.1 برای تشخیص ریسک سرویس‌ها هنگامی که بین آنها پیام‌های همکاری داد و ستد می‌شود استفاده می‌شود (ما از Mule 1.4.3 استفاده کرده‌ایم). رهگیر در فایل پیکربندی Mule تعریف شده و به صورت خودکار بارگزاری می‌شود. در چارچوب Mule، استفاده از رهگیر SOAP برای تامین داده‌های یک دنبال‌کننده برای مشاهده نوع پیام همکاری رد و بدل شده بین آنها یک انتخاب منطقی است. ریسک سرویس‌ها بر اساس شاخص‌های تعریف شده به زبان MSC طراحی گردیده است. سرویس غنی کنترل ارزیابی پویای ریسک با استفاده از یک رهگیر Mule اجرا می‌شود. رهگیر ابتدا اگر یک ریسک قابلیت اتفاق افتاده باشد را تشخیص می‌دهد، سپس به یک ارزیاب ریسک مشخص اجازه می‌دهد تا سطح ریسک سرویس‌های کسب و کار را مشخص کند.

ارزیابی سرویس پشتیبانی‌کننده قابلیت‌های کسب و کار می‌تواند دنبال‌کننده Mule را برای انتخاب بهترین راه‌کاهش ریسک تنظیم نماید. برای مثال، ارزیاب‌های RISS با ارسال پیام خودارزیابی گروهی RASS به صورت موازی و جایگزینی آن‌ها با RASS آماده دیگر، بنا به درخواست ارزیاب انجام می‌دهد. RASS از این حقیقت که درخواست او به RASS دیگر ارسال می‌گردد آگاهی ندارد. شاخص ارزیابی ریسک گروهی به موازات، پیام نتایج خودارزیابی را برای سرویس دهنده‌های پشتیبانی از ریسک‌های دیگر حتی اگر ریسک وجود نداشته باشد ارسال می‌کند تا خود را تنظیم کند. البته پیام ارزیابی ریسک اولیه تنها به فراهم‌کننده سرویس آن ارسال می‌گردد. ما از راهبرد لایه بندی شاخص ارزیابی برای دستیابی به انعطاف پذیری ارزیابی ریسک قابلیت‌های سازمان استفاده می‌کنیم؛ رویدادهای MTTT و MTTR با زمان عمر سیستم تغییر می‌کنند.

در این صورت اگر ارزیابی ریسک سازمان ۲۰٪ باشد به معنای این است که سطح ریسک پایین است و می‌توان از آن چشم‌پوشی کرد. ارزیابی ریسک ۸۰٪ به معنای ریسک بالا و می‌بایست سرویس موازی انتخاب و جایگزین شود.

مقدار ارزیابی ریسک سرویس‌های اصلی پشتیبانی‌کننده قابلیت‌های سازمان نحوه کنترل را مشخص می‌کند. پویایی و خط‌مشی پیش‌کنشی مدل ارایه شده احتمال ورشکستگی کامل را به صفر می‌رساند. مهندسی می‌تواند سناریوهای مختلف وزن دهی را به ترتیب نیازمندی‌های سازمانی مختلف با هم ترکیب کنند. تمام نتایج بررسی، ریسک خرابی و شکست مبتنی قابلیت سازمان است. مدل پیشنهادی امکان استفاده از ارزیابی چند متغیره در هر سطح از سازمان و هر بازه زمانی و به صورت پیش‌کنشی را می‌دهد.

۴- مطالعه موردی

در مطالعه موردی ارزیابی ریسک قابلیت‌های کسب و کار یک سازمان قابلیت محور با مجموعه سوالات ارزیابی ریسک پیشنهادی و داده‌های تصادفی در نظر گرفته شده است. در این مطالعه موردی با استفاده از مدل پیشنهادی ارزیابی ریسک قابلیت‌ها و سرویس‌های پشتیبانی‌کننده آن ارایه شده است. گام‌های ما برای اجرای مورد مطالعه عبارت است از: (الف) توصیف شاخص‌های ارزیابی ریسک قابلیت‌های سازمان است، و (ب) توصیف سرویس غنی برای خود ارزیابی ریسک سرویس‌های کاربردی پشتیبانی‌کننده است. (ج) در گام سوم کنترل ارزیابی ریسک براساس قانون پارتو است که نتایج آن ارایه می‌گردد.

معماری پیشنهادی، نیازمند یک میزان سرویس گر وب و ESB سازمانی است. RASS به عنوان حسگر ریسک قابلیت سازمان و از RISS به عنوان خودارزیابی ریسک استفاده گردیده است. ما برای پشتیبانی از چالش (الف)، پیشنهاد استفاده از گوش دهی جریان خطای سرویس‌گرایی سازمان در Mule و منبع باز جاوا ESB را به عنوان سکوی پیاده‌سازی مطرح کرده‌ایم. ما RASS را به عنوان Mule UMOs و پیاده‌سازی اندازه‌گیری شاخص‌های ریسک سرویس‌گرایی براساس شاخص‌های عملیاتی (OMI) را ارایه کرده‌ایم. همچنین برای پاسخ به نیازمندی‌های (ب)، با استفاده از درک‌کننده Mule به همراه SBMS برای پیاده‌سازی سرویس غنی به عنوان ارزیاب ریسک کسب و کار استفاده کرده‌ایم. چالش مقیاس پذیری (ج) را نیز با تعداد مولفه در نسبت پارتو بدست می‌دهیم. ما در ادامه به کمک یک داشبورد مدیریت امکان تحلیل تصمیم‌گیری‌های انجام شده را ارایه می‌کنیم.

پیاده‌سازی سرویس غنی با Mule ESB، جهت طراحی مدل سرویس غنی از فن‌آوری ESB الهام گرفته است. به طور خاص، طراحی مولفه‌های پیام‌رسان و روتر-رهگیر به طور زیبایی‌زیرساخت‌های ارائه شده توسط ESB در اختیار می‌گذارد. برای ایجاد استقلال سرویس غنی و تنظیم‌کننده آن ما از ماشین حالت Mule استفاده کرده‌ایم، ما همان حالت سرویس غنی و هماهنگ‌سازی همکاری‌های RASS را در دو سکوی مختلف با هدف پیاده‌سازی ESB و تنظیم آن را بررسی کردیم: Mule ESB [4] Service Mix [5]. هر دو سکو دارای چارچوب منبع باز مبتنی بر جاوا است؛ هرچند، آنها تصمیمات پیاده‌سازی مختلفی را منعکس می‌کنند. Mule سبک و چالاک است و دارای اجبار برای یک فرمت خاص یا نیمه خاص

¹ Java Reflector Class

رویکردی به دلیل کار در سطح هسته مرکزی بسیار پایین است. با استفاده از روش فراکتالی برف دانه کخ می توان اثبات نمود که سناریوی چه می شود اگر؟ با تعداد وقوع شکست های پی در پی بدلیل مساحت محدود برف دانه طراحی مدل پیشنهادی دچار قفل شدن در زمان اجرا نمی گردد و کارایی خود را در این حالت نیز از دست نخواهد داد.

لذا ما موفقیت سازمان در روند ارزیابی ریسک را باتوصیه های مناسب کاهش ریسک افزایش دادیم. ارایه ارقام با داده های واقعی از طریق توابع تولید تصادفی با توزیع نمایی قابل بارگزاری و ارزیابی امکان پذیر است. نتیجه کلی این است که بوسیله مدل ارایه شده ما می توانیم با سرویس های اصلی پشتیبانی کننده قابلیت های ذاتی سازمان به روش قابلیت پویا کنترل ارزیابی ریسک در سیستم های کلان مقیاس را فراهم سازیم.

مراجع

- [۱] ح. محمد، "بررسی رابطه میان مدیریت دانش مشتری و قابلیت های پویا"، پایان نامه کارشناسی ارشد، ۱۳۹۱.
- [۲] ح. ه. ه. دفاعی، "نظریه/دکترین دفاع آرایه ای"، موسسه آموزشی و تحقیقاتی صنایع دفاعی، تهران، ۹۱.
- [۳] د. س. روحانی، "ارزیابی هوش تجاری حاصل از سامانه های سازمانی با رویکرد تصمیم گیری چند معیاری فازی"، پایان رساله دکتری در رشته صنایع گرایش مدیریت، جلد ۱، شماره ۱، 60-64، 1390، pp. بهمن ماه.
- [۴] س. م. ر. توفیق، "ارائه یک چارچوب نرم افزاری برای عینیت بخشی به الگوی معماری سرویس غنی"، دانشگاه شهید بهشتی - پایان نامه کارشناسی ارشد، تهران، ۱۳۹۳.
- [۵] "تحلیل و بررسی مفهوم قابلیت های پویا در مدیریت راهبردی"، در اولین همایش ملی حسابداری حسابرسی و مدیریت، تهران، ۱۳۹۳.
- [6] Frankel, David S., *Model Driven Architecture: Applying MDA to Enterprise Computing*, OMG Press, Wiley Publishing, 2003.
- [7] Sannella, M. J., *Constraint Satisfaction and Debugging for Interactive User Interfaces*, Ph.D. Thesis, University of Washington, Seattle, WA, 1994.
- [8] Zachman, John A., "A Framework for Information Systems Architecture", IBM Systems Journal, Vol. 26, No. 3, 1987.
- [9] Plamondon, R., Lorette, G., "Automatic Signature Verification and Writer Identification - The State of the Art", Pattern Recognition, Vol. 22, pp. 107-131, 1989.
- [10] Object Management Group. *Unified Modeling Language: Superstructure*, Version 2.0, ptc/03-07-06, July 2003, <http://www.omg.org/cgi-bin/doc?ptc/2003-08-02>.
- [11] T. D. J., *Dynamic Capabilities & Strategic Management*, USA: Oxford university press, 2009.
- [12] T. Erl, *Service-Oriented Architecture (SOA): Concepts, فناوری, and Design*, Prentice Hall, 2005.
- [13] H. Lee, "Critical Success Factors in SOA Implementation: An Exploratory Study," 2010, pp. 123-145.
- [14] K. e. Northrop, "Ultra-Large-Scale systems The Software Challenge of the future," Carnegie Mellon University, Washington DC, June 2006.
- [15] S. Eric Bruneton, *The FRACTAL component model and its support in Java*, Wiley InterScience (www.interscience.wiley.com), 2006.
- [16] P. M. Jironde, *A flexible framework for making components transactional* Proceedings of the International

پیاده سازی نگاشت سرویس غنی با استفاده از دنبال کننده پیام SOAP، هر سرویس غنی ارزیاب که به زبان MSC نوشته شده دارای یک دنبال کننده پیام های SOAP است که ریسک سرویس های اصلی پشتیبانی کننده قابلیت های سازمان را دنبال و تشخیص می دهد [8]. این سهولت، به جهت آن است که بتوانیم مقدار شاخص ارزیابی ریسک را تنظیم کنیم. سرویس غنی می تواند، پیام رویدادهای ریسک سرویس و قابلیت را ایجاد، مشاهده، تغییر و حذف نماید^۱ و ارزش افزوده کاهش ریسک را براساس قانون کلی ۲۰/۸۰ ارزش گذاری نماید. قانون نسبی پارتو سطح و نحوه کنترل آن را براساس شاخص های اندازه گیری شده مشخص می کند.

ارزیابی ریسک در یک دوره زمانی مشخص، به دلیل هم روندی درخواست ارزیابی ریسک قابلیت ها، چندین سرویس پشتیبانی کننده قابلیت را در یک شبکه تار عنکبوتی در یک دوره زمانی یکپارچه پشتیبانی می کند. همه فراخوانی ها در یک دوره زمانی تعریف شده، ارزیاب ها را برای مجموعه حالت های ریسک سرویس ها و قابلیت ها را بر مبنای دوره تعریف شده برورسانی می کنند.

به علاوه، هر ارزیاب ریسک می تواند یک زمانبند را تا زمانی که زمان خاتمه آن دریافت شود را فعال نماید. اگر زمانبند غیر فعال نباشد، وقتی که زمانبند خاتمه یابد ارزیاب یک شاخص ارزیابی ریسک مشخص را بسته به وضعیت ریسک قابلیت انتخاب می نماید. زمانبند ها بوسیله کتابخانه Wolfram بنام ScheduledTasks پیاده سازی می شود. برای هر نشست یک ارزیاب انواع ریسک سرویس ها و قابلیت ها، حالت زمانبند، و پارامترهای ارزیابی پیام را ذخیره می نماید.

تشریح نتایج بدست آمده، از آنجاییکه مدل کنترل ارزیابی ریسک با هدف کنترل ارزیابی پویای ریسک قابلیت های سیستم های کلان مقیاس است. به میزان برآورده شدن این هدف و مطابقت با ۷ ویژگی های سیستم های فوق کلان مقیاس می پردازیم. در ویژگی اول، مدل پیشنهادی، به دلیل حذف تعداد در محاسبه نسبت کسری قانون پارتو ارزیابی متقاطع و عدم نیاز به تمرکز را فراهم می آورد. در ویژگی دوم کلیه نیازمندی های گوناگون ریسک ناشناخته سرویس های پشتیبانی کننده قابلیت را پاسخ می دهد. در ویژگی سوم امکان توسعه. تکامل دائمی با مدیریت کاهش ریسک با استفاده از الگوی قابلیت پویا پاسخ داده می شود. در ویژگی چهارم با امکان تغییر میانگین شاخص های متغیر و ناپایدار ریسک قابل اندازه گیری و مدیریت می شوند. در ویژگی پنجم افراد خبره سازمان با تغییر وزن شاخص ها در عملکرد سیستم نقش بازی می کنند. و در ویژگی ششم یعنی طبیعی بودن خطا نیز امکان بروز خطا و کاهش ریسک آن طبیعی است. در ویژگی هفتم نیز امکان اعمال سیاست پیش کنشی یا واکنشی ریسک ها وجود دارد. لذا مدل پیشنهادی با ویژگی های سیستم فوق کلان مقیاس مطابقت دارد.

صحت سنجی مدل پیشنهادی، کانال دسترسی مشترک به پیام های خرابی SOAP نشانگر نزدیک زمان واقعی بودن کنترل ارزیابی ریسک سازمان به صورت های مختلف واکنشی و پیش کنشی ایستا و پویا است. چارچوب Mule ESB را برای افزایش قابلیت اطمینان و دسترسی به شاخص های ارزیابی سرویس های کسب و کار بدون توقف سیستم را می دهد. سیاست های ارزیابی پویا وجود دارد. علاوه بر آن، هزینه سربار کارایی استفاده از چنین

¹ Create, Read, Update, Delete (CRUD)



Working Conference on Distributed Applications and Interoperable Systems, جلد ۲۸۹۳, Berlin: Springer, 2003.

- [17] Institute for Software Technology and Interactive System Vienna University of Technology Favoritenstrasse 9-11/188 A1040
- [18] Kant, K.: Introduction to computer system Performance Evaluation, McGraw-Hill(1992)